

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

Aanvraag tot erkenning en betoelaging als steunpunt voor het thema “Ontwikkeling van gestandaardiseerde, genormeerde en gevalideerde net- en koepeloverschrijdende toetsen in Vlaanderen”

Functioneel Bevoegd Minister	Viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand Ben Weyts
Uiterste datum voor het inleveren van de aanvragen	14 september 2020
Aanvragen in te dienen bij:	Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap Afdeling strategische beleidsondersteuning Koning Albert II-laan 15 1210 Brussel sbo.secretariaat@ond.vlaanderen.be

Inleiding

Dit document begeleidt de oproep voor aanvraag tot erkenning en betoelaging voor een universitair steunpunt voor het thema "Ontwikkeling van gestandaardiseerde, genormeerde en gevalideerde net- en koepeloverschrijdende toetsen in Vlaanderen".

Algemene en administratieve bepalingen

Definitie van steunpunt en thema

Het steunpunt voor het thema "Ontwikkeling van gestandaardiseerde, genormeerde en gevalideerde net- en koepeloverschrijdende toetsen in Vlaanderen" is een universitair steunpunt dat erkend wordt om op een geïntegreerde manier wetenschappelijke ondersteuning te bieden aan de overheid en dat daartoe een betoelaging ontvangt.

Regelgeving die van toepassing is

- Artikel III.76 van de codex hoger onderwijs:

"Onder de voorwaarden bepaald door de Vlaamse Regering zal de Vlaamse Gemeenschap universitaire steunpunten subsidiëren. Deze steunpunten bieden wetenschappelijke ondersteuning aan de overheid en aan de onderwijsinstellingen op het gebied van thema's door de Vlaamse regering vastgelegd. De ondersteuning moet zowel onderzoek als vorming en materiaalontwikkeling behelzen."

Meer informatie is terug te vinden op: (<http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14650#74>)

- Het besluit van 6 juli 1999 houdende de regeling van de procedure en de voorwaarden van erkenning en subsidiëring van de universitaire steunpunten.

- Besluit Vlaamse Regering houdende vaststelling van het thema "Ontwikkeling gestandaardiseerde, genormeerde en gevalideerde net- en koepeloverschrijdende toetsen in Vlaanderen" als thema voor erkenning en subsidiëring van een universitair steunpunt (BVR van 10 juli 2020).

Beschrijving van de gevolgde procedure voor erkenning en betoelaging

Hieronder wordt een kort overzicht gegeven van de procedure voor de evaluatie van de voorstellen voor erkenning en betoelaging als steunpunt "Ontwikkeling van gestandaardiseerde, genormeerde en gevalideerde net- en koepeloverschrijdende toetsen in Vlaanderen".

De evaluatieprocedure dient de eigenheid en typische karakteristieken in rekening te brengen die men van het steunpunt ontwikkeling van gestandaardiseerde, genormeerde en gevalideerde net- en koepeloverschrijdende toetsen in Vlaanderen verwacht, met name het bereiken van een evenwicht en het realiseren van afstemming tussen:

– wetenschappelijkheid en beleidsrelevantie;

- de verschillende vooropgestelde (kern)opdrachten en taken;
- de algemene doelstellingen van het steunpunt en de thema-specifieke doelstellingen.

Daartoe wordt de volgende procedure doorlopen:

Stap 1: Beoordeling door beoordelingscommissie

Na de bepaling van de ontvankelijkheid (zie artikel 3 van het hogergenoemde besluit) van de ingediende voorstellen, zullen ze beoordeeld worden door een door de minister van Onderwijs samengestelde beoordelingscommissie. Deze beoordelingscommissie zal bestaan uit vertegenwoordigers van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming en wetenschappelijke peers.

De voorstellen zullen beoordeeld worden op de volgende criteria:

Criteria op het vlak van kwaliteit van de meerjarenplanning

- wetenschappelijke kwaliteit;
- relevantie en bruikbaarheid voor het beleid;
- kwaliteit en haalbaarheid van de meerjarenplanning met verschillende te realiseren doelstellingen en tijdsplanning.

Criteria op het vlak van expertise en complementariteit van de indieners

- inbreng van en complementariteit van expertise en ervaring; alsook de kwaliteit van het in het verleden gepresteerde werk relevant voor de opdracht;
- kwaliteit van het organisatie- en personeelsplan, incl. de voorgestelde taakverdeling en de voorgestelde managementsaanpak, de coördinatie en samenhang tussen de deelnemende onderzoeksgroepen en het geïntegreerd samenwerken tussen verschillende disciplines.

Criteria op het vlak van middelen

- begroting en efficiënte inzet van middelen.

De toetsing aan de beoordelingscriteria gebeurt aan de hand van de schaal 'onvoldoende, voldoende, goed, zeer goed'.

Een ingediend voorstel komt enkel in aanmerking voor rangschikking en ev. betoelaging op voorwaarde dat er

- voor alle criteria minstens de score 'voldoende' wordt behaald;
- op het criterium 'begroting en efficiënte inzet van middelen' minstens de score 'goed' behaald wordt;
- op minstens 3 andere van de 6 hogergenoemde criteria de score 'goed' behaald wordt.

Stap 2: Advies

Op basis van de beoordeling van de beoordelingscommissie, zal er een evaluatierapport opgemaakt worden en een advies ten behoeve van de Vlaamse Regering worden geformuleerd.

Stap 3: Beslissing tot erkenning en betoelaging door de Vlaamse Regering

Het evaluatierapport en het advies worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering, die beslist tot erkenning en betoelaging van het steunpunt. Een afwijking van het advies dient terdege gemotiveerd te worden.

Stap 4: Afsluiting beheersovereenkomst

Eénmaal beide partijen, de indieners van het geselecteerde voorstel voor het steunpunt en de Vlaamse Regering, na onderhandeling tot een akkoord gekomen zijn omtrent onder meer de betoelaging, het meerjarenprogramma, de wijze van samenwerking, de verspreiding van de resultaten en de kennisoverdracht en de manier waarop er geëvalueerd zal worden, zal er tussen het steunpunt en de minister bevoegd voor Onderwijs een beheersovereenkomst afgesloten worden voor de periode 1 januari 2021 tot 31 december 2025.

Beschrijving van de procedure die zal worden gevolgd om het steunpunt aan te sturen en op te volgen

De steunpuntbeheersovereenkomst bepaalt minstens de volgende elementen:

- de voorziene middelen, binnen de perken van de beschikbare kredieten;
- de rechten en plichten van de contractanten;
- de meerjarenplanning met de te realiseren doelstellingen en bijhorende tijdsplanning;
- de wijze van samenwerking;
- diverse aspecten m.b.t. eigenaarschap, gebruik van de ontwikkelde instrumenten, onderzoeksresultaten en data en de verspreiding van de resultaten en de kennisoverdracht;
- de wijze waarop de beheersovereenkomst zal worden geëvalueerd en aangepast;
- de verslaggeving.

Jaarlijks legt het steunpunt aan de minister bevoegd voor Onderwijs een jaarverslag voor met de uitgevoerde activiteiten en de planning voor het volgende werkingsjaar. Op basis van deze jaarverslagen kan de stuurgroep, in het licht van een verschuiving van beleidsprioriteiten of het ontstaan van korte termijn behoeften inzake instrumentontwikkeling, in overleg met het steunpunt beslissen de geplande werkzaamheden voor het volgende jaar aan te passen of bij te sturen.

De activiteiten van het steunpunt worden opgevolgd door een door de minister bevoegd voor Onderwijs samengestelde stuurgroep. De stuurgroep heeft als opdracht de uitgevoerde jaaractiviteiten en de planning voor het komende jaar te toetsen aan het meerjarenplan en kan terzake aanbevelingen geven aan het steunpunt en aan de Vlaamse regering. Het departement Onderwijs en Vorming verzorgt het secretariaat.

De stuurgroep oefent onder meer volgende bevoegdheden uit:

- de aansturing van de opdrachten van het Steunpunt zoals vermeld in het meerjarenplan, door middel van de opvolging van de jaarplanningen en jaarverslagen;
- de bewaking van het tijds kader, als vermeld in het meerjarenplan;
- het formuleren van advies over het jaarverslag met de gevoerde activiteiten en de planning voor het volgende werkjaar;
- de controle op de financiële uitvoering van het meerjarenplan en de begroting;
- de bewaking van de geïntegreerde werking van het steunpunt;
- advies aan de minister over de formele erkenning of weigering van ontwikkelde instrumenten, publicaties en andere output;
- advies om ev. onderzoeks- of ontwikkelingsactiviteiten stop te zetten, in geval een activiteit niet uitgevoerd wordt zoals vooropgesteld.

De stuurgroep houdt minstens 2 keer per jaar een vergadering en doet, zoals hierboven beschreven, de algemene projectopvolging. De stuurgroep hanteert bij haar werkzaamheden een huishoudelijk reglement, dat ten minste de stemverhoudingen en –procedure in de schoot van de stuurgroep regelt.

Naast de stuurgroep zal er een klankbordgroep opgericht worden om het onderwijsveld en wetenschappelijke peers te consulteren bij alle fases in de ontwikkeling van de toetsen.

Bijkomende inlichtingen

Eventuele bijkomende inlichtingen of antwoorden op inhoudelijke vragen over de oproep kunnen verkregen worden bij:

Dhr. Jeroen Backs
Departement Onderwijs en Vorming
Koning Albert II-laan 15
1210 Brussel

Inhoudelijke bepalingen

De inhoudelijke bepalingen geven een thema-specifieke omschrijving van de context van het steunpunt en de verwachtingen ten aanzien van het steunpunt inzake doelstellingen, programma, organisatie, interne en externe samenwerking en afstemming.

Context en beleidsdoelstellingen

Om de kwaliteit van het Vlaamse onderwijs te garanderen legt de overheid eindtermen en ontwikkelingsdoelen vast. Eindtermen zijn minimumdoelen (aan kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes) die leerlingen dienen te bereiken in een bepaalde fase van hun schoolloopbaan. Een school moet ernaar streven om met een meerderheid van haar leerlingen de door het Vlaams Parlement vastgelegde eindtermen te behalen. Zo zijn er eindtermen voor het einde van het lager onderwijs en aan het einde van elke graad in het secundair onderwijs. Ontwikkelingsdoelen zijn minimumdoelen die leerlingen niet noodzakelijk moeten bereiken, maar die de school wel moet nastreven. Ze worden gebruikt in het kleuter- en buitengewoon onderwijs.

Vrij snel na de invoering van de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het Vlaamse onderwijs ontstond bij de overheid de nood om een algemeen beeld te krijgen van de mate waarin leerlingen in het Vlaams onderwijs de eindtermen bereiken. Om aan deze nood tegemoet te komen, worden er sinds 2002 peilingen georganiseerd. Een peiling is een grootschalige afname van toetsen bij een representatieve steekproef van Vlaamse scholen die meet in welke mate de leerlingen de eindtermen beheersen. Naast de peilingen, krijgt de overheid ook inzicht in de onderwijsprestaties van de Vlaamse leerlingen via internationaal vergelijkend onderzoek.

Uit de peilingen en het internationaal vergelijkend onderzoek weten we dat onze leerlingen het globaal gezien nog altijd behoorlijk doen, maar kregen we voor bepaalde domeinen ook belangrijke alarmsignalen. Door de introductie van regelmatige, gestandaardiseerde, genormeerde en gevalideerde net- en koepeloverschrijdende toetsen wil de Vlaamse regering leerlingen en ouders de garantie geven dat leerlingen daadwerkelijk over de nodige kennis en competenties zullen beschikken. Deze gestandaardiseerde, genormeerde en gevalideerde net- en koepeloverschrijdende toetsen zullen op termijn de peilingen vervangen.

De te ontwikkelen toetsen moeten inzicht geven in het bereiken van de eindtermen en de leerwinst op leerlingniveau en leerwinst op schoolniveau (of toegevoegde waarde). De leerwinst wordt gemeten over de verschillende leerjaren en onderwijsniveaus (basis en secundair) heen. De resultaten op de toets worden aangewend in functie van:

1. de beoordeling van de leerling: de resultaten op de toets kunnen worden meegenomen in de globale beoordeling van de leerling, maar zijn niet doorslaggevend in het kader van studievoortgang en -oriëntering. Het schoolteam krijgt een objectief en kwaliteitsvol toetsresultaat dat ze als een van de verschillende informatiebronnen kan meenemen in haar beoordeling;
2. zelfreflectie door de leerkracht: net zoals voor de leerlingen, is het niet de bedoeling dat de beoordeling van leerkrachten enkel op basis van de toetsresultaten zou gebeuren. In de eerste plaats is het een instrument voor de betrokken leerkrachten om te reflecteren over de resultaten en zo de kwaliteit te verhogen;
3. de opvolging van de onderwijskwaliteit op het niveau van scholen: zwakkere toetsresultaten vormen een knipperlicht. Scholen waarvan de leerlingen significant minder leerwinst genereren op die proeven, moeten in een vrij te kiezen begeleidingstraject stappen om de kwaliteit van hun onderwijs te verhogen
4. de opvolging van de onderwijskwaliteit op systeemniveau: (trends in) resultaten op de toetsen bieden aanknopingspunten voor de evaluatie en eventuele bijstellingen van het beleid.

De toetsen zullen afgenomen worden op 4 scharniermomenten in de onderwijsloopbaan: het vierde en het zesde leerjaar van het lager onderwijs en aan het einde van de eerste en de derde graad van het secundair onderwijs. Op dit moment zijn er nog geen onderwijsdoelen bepaald voor het vierde leerjaar van het lager onderwijs. Maar er is voorzien om op het einde van het vierde leerjaar (op zijn minst) basisgeletterdheid in te voeren. In eerste instantie worden er enkel toetsen ontwikkeld voor Nederlands en Wiskunde, maar op iets langere termijn kunnen er ook toetsen gepland worden voor andere leergebieden en vakken om zo curriculumverenging te vermijden.

Het is de bedoeling om zoveel mogelijk leerlingen te laten deelnemen aan de toetsen. Het gebruik van redelijke aanpassingen moet mogelijk zijn. Zo meten we voor de leerlingen in kwestie het bereiken van de onderwijsdoelen en niet hun beperkingen. Voor bepaalde kinderen en jongeren is de afname van dergelijke toetsen echter geen realistische optie, zoals bv. jongeren uit OV 1 en OV2 van het BuO. Zij kunnen worden vrijgesteld, maar dit geldt niet voor alle leerlingen in het buitengewoon onderwijs.

Samenwerking met het onderwijsveld is cruciaal voor de ontwikkeling van de toetsen, en draagt bij aan de gedragenheid voor de invoering van de toetsen. Het is de bedoeling via een klankbordgroep het onderwijsveld en wetenschappelijke peers te betrekken. Daarnaast moet de mogelijkheid worden voorzien dat de onderwijsverstrekkers de centraal ontwikkelde kerntoetsen kunnen complementeren met items (of zelfs aparte toetsen) die zij zelf ontwikkelen op voorwaarde dat hierbij de vereisten op vlak van kwaliteit en haalbaarheid niet in het gedrang komen. Het resultaat op de kerntoetsen blijft op deze manier vergelijkbaar, maar het mede-eigenaarschap maakt het draagvlak groter.

De invoering van gestandaardiseerde, genormeerde en gevalideerde toetsen is een complex en uitdagend project, temeer daar er gewerkt zal worden met digitale toetsen. Daarom zal er een haalbaarheidsstudie worden uitgevoerd naar de pedagogisch-psychometrische, de organisatorische en de technisch-juridische aspecten van de invoering van gestandaardiseerde, genormeerde en gevalideerde toetsen. De resultaten van deze studie worden verwacht in 2021 en zullen meegenomen worden in de verdere operationalisering van het toetsbeleid. Op basis van deze haalbaarheidsstudie kunnen er dus nog eventuele bijstellingen komen in de beleidsopties en dus ook in de meerjarenplanning van het steunpunt.

Doelstellingen voor het universitair steunpunt ontwikkeling gestandaardiseerde, genormeerde en gevalideerde net- en koepeloverschrijdende toetsen in Vlaanderen

De oprichting van een steunpunt "Ontwikkeling gestandaardiseerde, genormeerde en gevalideerde net- en koepeloverschrijdende toetsen in Vlaanderen" draagt bij aan volgende beleidsdoelstellingen:

- kwaliteitsvolle en wetenschappelijk onderbouwde (beleids-)informatie genereren op leerling-, school- en systeemniveau die niet alleen door de overheid maar door alle onderwijsactoren gebruikt kan worden om werk te maken van kwaliteitsvol onderwijs;
- door het aanreiken van wetenschappelijk onderbouwde instrumenten bijdragen aan de ondersteuning van scholen en leraren in hun interne kwaliteitszorg;
- aan een onafhankelijke instantie een structurele financiering bieden voor de ontwikkeling en verwerking van de gestandaardiseerde, genormeerde en gevalideerde toetsen zodat er expertiseopbouw kan gerealiseerd worden.

Met het universitair steunpunt "Ontwikkeling van gestandaardiseerde, genormeerde en gevalideerde net- en koepeloverschrijdende toetsen in Vlaanderen" willen we volgende onderzoeksvragen beantwoorden:

- 1) In welke mate boeken de leerlingen en scholen in het Vlaams onderwijs leerwinst?
- 2) In welke mate beheersen leerlingen in het Vlaams onderwijs de eindtermen? Hoe verdelen leerlingen zich over verschillende beheersingsniveaus?
- 3) Welke leerlingen(groepen) hebben het moeilijker om de eindtermen te behalen?
- 4) In welke mate bestaan er verschillen tussen scholen in het Vlaams onderwijs in de mate dat ze leerwinst realiseren en in de mate van het beheersen van de eindtermen door hun leerlingen?

- 5) In welke mate blijven de verschillen tussen (groepen van) leerlingen en scholen overeind nadat er is rekening gehouden met de achtergrondkenmerken van leerlingen en de context van de scholen?
- 6) Hoe kunnen we de verschillen tussen (groepen) van leerlingen en scholen verklaren?
- 7) Wat is het onderwijsaanbod in de klas met betrekking tot een bepaald vak of leergebied?
- 8) In welke mate is er sprake van een voor- of achteruitgang over de tijd met betrekking tot het beheersen van de eindtermen met betrekking tot een bepaald vak of leergebied?

De onderzoeksvragen met betrekking tot leerwinst zullen nog niet beantwoord worden tijdens de eerste cyclus van het steunpunt maar we nemen deze wel al op omdat hiermee reeds rekening dient gehouden te worden tijdens de toetsontwikkeling en omdat de beginmeting wel moet gebeuren in de looptijd 2021-2025.

Opdrachten en taken van het steunpunt

Het steunpunt "Ontwikkeling van gestandaardiseerde, genormeerde en gevalideerde net- en koepeloverschrijdende toetsen in Vlaanderen" heeft de volgende opdrachten:

- 1) Toetsontwikkeling
- 2) Ondersteuning van de afname van gestandaardiseerde toetsen
- 3) Verwerking en analyse van de resultaten op leerling-, klas-, school- en systeemniveau
- 4) Rapportage van de resultaten op leerling-, klas-, school- en systeemniveau en feedback aan scholen, leraren en leerlingen
- 5) Ontwikkeling van specifieke expertise

Tabel 1 geeft een overzicht van de geplande toetsafnames voor de periode 2021 tot 2027. Aan elke afname gaat een fase van toetsontwikkeling en voorstudie vooraf. Bij elke toetsafname verwachten we ondersteuning van de onderwijsinstellingen en rapportage en feedback over de toetsresultaten op leerling-, klas-, school- en systeemniveau.

Toets	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lager onderwijs							
NL 4 ^{de} lj				1 ^{ste} afname	2 ^{de} afname	3 ^{de} afname	4 ^{de} afname
WISK 4 ^{de} lj				1 ^{ste} afname	2 ^{de} afname	3 ^{de} afname	4 ^{de} afname
NL 6 ^{de} lj						1 ^{ste} afname	2 ^{de} afname
WISK 6 ^{de} lj						1 ^{ste} afname	2 ^{de} afname
Secundair onderwijs							
NL 1 ^{ste} graad			1 ^{ste} afname	2 ^{de} afname	3 ^{de} afname	4 ^{de} afname	5 ^{de} afname
WISK 1 ^{ste} graad			1 ^{ste} afname	2 ^{de} afname	3 ^{de} afname	4 ^{de} afname	5 ^{de} afname
NL 3 ^{de} graad							1 ^{ste} afname
WISK 3 ^{de} graad							1 ^{ste} afname

Tabel 1: Overzicht van de geplande afnames van gestandaardiseerde, genormeerde en gevalideerde net- en koepeloverschrijdende toetsen (2021-2027)¹

¹ De grijs gearceerde kolommen komen overeen met de looptijd van het steunpunt.

Toetsontwikkeling

Het universitair steunpunt staat ten eerste in voor de ontwikkeling van de gestandaardiseerde, genormeerde en gevalideerde net- en koepeloverschrijdende toetsen van hoge wetenschappelijke kwaliteit om de kwaliteit van het Vlaams onderwijs te bewaken, en dit op leerling-, school- en systeemniveau. Het gaat over centraal ontwikkelde kerntoetsen die door de onderwijsverstrekkers gecomplementeerd kunnen worden met extra items, of zelfs aparte toetsen. De ontwikkeling van deze extra items behoort echter niet tot de opdracht van steunpunt. Het steunpunt staat wel in voor het bewaken van de kwaliteit van de gehele toets en de haalbaarheid van de afname.

De toetsen moeten aan volgende vereisten voldoen:

- ze worden elk jaar afgenomen bij leerlingen van het 4de en het 6de leerjaar basisonderwijs en bij leerlingen van het secundair onderwijs aan het einde van de 1ste en de 3de graad
- het meten van leerwinst op leerling- en schoolniveau: deze meting is mogelijk voor een vaste set van eindtermen die jaarlijks gemeten wordt;
- het nagaan of leerlingen de eindtermen bereiken: er wordt hierbij een selectie gemaakt van eindtermen die jaarlijks deels gewijzigd wordt. Om de haalbaarheid naar het aantal te ontwikkelen items en een redelijke toetstijd voor de leerlingen te garanderen, is het voldoende dat de toetsen uitspraken doen over een set van inhoudelijk samenhangende eindtermen en niet per eindterm afzonderlijk;
- het bepalen van het vaardigheidsniveau van individuele leerlingen;
- het digitaal afnemen van de toets;
- het mogelijk maken van een beperkt adaptieve toetsing;
- het mogelijk maken van redelijke aanpassingen bij afname van de toets.

De toetsen meten een vaste kern van eindtermen (ongeveer 75% van de toetsitems) en een selectie van eindtermen die jaarlijks gewijzigd wordt (ongeveer 25% van de toetsitems). We gaan ervan uit dat minstens alle eindtermen basisgeletterdheid die getoetst kunnen worden in een grootschalige afname opgenomen worden in de vaste kern. Om toetsfraude tegen te gaan wordt voorzien in de nodige jaarlijkse toetsverversing. Dit impliceert dus dat er een groot aantal items per leergebied ontwikkeld dient te worden.

In een eerste fase vragen we toetsen te ontwikkelen voor de eerste graad van het secundair onderwijs A- en B-stroom voor Nederlands en wiskunde met het oog op een eerste afname in schooljaar 2022-2023, een tweede afname in schooljaar 2023-2024 en een derde afname in schooljaar 2024-2025. Hierbij komen zowel eindtermen basisgeletterdheid als gewone eindtermen aan bod. Bij Nederlands ligt de focus voornamelijk op begrijpend lezen, grammatica en schrijven. Bij deze toetsontwikkeling dient reeds rekening gehouden te worden met de vraag om leerwinst te kunnen meten tussen het einde van de 1ste graad en het einde van de 3de graad. Het nieuwe concept van bouwstenen heeft het potentieel om de doelen van leerwinstmonitoring te verzoenen met de vereiste om zich te baseren op de eindtermen. De bouwstenen clusteren eindtermen binnen de sleutelcompetenties, ze vormen de rode draad doorheen het secundair onderwijs en ze gelden voor alle leerlingen, ongeacht finaliteit of onderwijsvorm.

In een tweede fase vragen we toetsen te ontwikkelen voor het 4de leerjaar lager onderwijs met het oog op een eerste afname in het schooljaar 2023-2024 en een tweede afname in schooljaar 2024-2025. Deze toetsen zullen focussen op basisgeletterdheid Nederlands en wiskunde. De ontwikkeling en afname van deze toetsen is onder voorwaarde van een tijdige implementatie van de nieuwe eindtermen lager onderwijs. De invoering van de basisgeletterdheid in het basisonderwijs hangt af van de evaluatie van basisgeletterdheid op het einde van de 1ste graad secundair onderwijs. Hiertoe wordt in 2022 een peiling afgenomen voor Nederlands en wiskunde aan het einde van de 1ste graad secundair onderwijs.

In een derde fase vragen we aan het steunpunt om toetsen Nederlands en wiskunde te ontwikkelen voor het 6de leerjaar lager onderwijs en hiervoor een kalibratieonderzoek op te zetten met het oog op een eerste afname en leerwinstmeting in schooljaar 2025-2026. De eigenlijke afname van deze toets valt buiten de looptijd van het steunpunt.

In een vierde fase vragen we aan het steunpunt om toetsen Nederlands en wiskunde te ontwikkelen voor de derde graad van het secundair onderwijs voor alle onderwijsvormen met het oog op een eerste afname en leerwinstmeting in schooljaar 2026-2027.

De beleidskeuze is gemaakt om de toetsen digitaal te laten afnemen. De ontwikkeling van het digitaal toetsplatform voor de afname van de toetsen zit echter niet vervat in de opdracht. Het steunpunt dient wel in overleg te gaan met de ontwikkelaars van het toetsplatform zodat dit voldoet aan de nodige vereisten en staat ook mee in voor de kwaliteitscontrole.

Over het algemeen bestaat de toetsontwikkeling uit volgende deelstappen:

1. selectie van de te toetsen domeinen en eindtermen: dit gebeurt in samenspraak met de opdrachtgever;
2. opstellen van een toetsmatrijs: een toetsmatrijs vormt een blauwdruk voor de toets, en zorgt ervoor dat de samenstelling van de toets representatief is voor de gevraagde kennis en vaardigheden volgens de eindtermen¹;
3. ontwikkelen van toetsvragen: de toetsvragen dienen te variëren in moeilijkheidsgraad en itemformats, en zijn aangepast aan afname in een digitale omgeving;
4. pilootonderzoek bij experts en leerlingen: vakinhoudelijke experts beoordelen de toetsvragen aan de hand van een aantal criteria. Na herwerking op basis van de feedback van de experts worden de toetsvragen afgenomen bij een beperkte steekproef van leerlingen. Op basis van de analyse van deze resultaten kunnen de toetsvragen verder aangepast of weggelaten worden indien nodig;
5. kalibratieonderzoek: een grootschaligere afname bij een representatieve steekproef laat toe de moeilijkheidsgraad en kwaliteit van de toetsvragen empirisch te bepalen en de toetsvragen op te splitsen over meerdere toetsversies.

We verwachten bovendien dat de resulterende toetsen een gebruiksvriendelijke afname toelaten.

Ondersteuning van de afname van gestandaardiseerde toetsen

Het steunpunt heeft ten tweede als opdracht om de scholen te ondersteunen bij de afname van de gestandaardiseerde, genormeerde en gevalideerde net- en koepeloverschrijdende toetsen zodat de afname vlot en zo gestandaardiseerd mogelijk kan verlopen. Hoe de afname precies zal verlopen, en wie hierbij welke rol zal opnemen, zal mede op basis van de resultaten van de haalbaarheidsstudie bepaald worden. In elk geval verwachten we dat het steunpunt een handleiding en richtlijnen voor afname bezorgt aan de scholen dat ze vorming geeft aan de toetsassistenten in de scholen. Op basis van de resultaten van de haalbaarheidsstudie zal verder bepaald worden hoe de opdrachten van het steunpunt bij de afname van de toetsen verder geoperationaliseerd worden.

Verwerking en analyse van de resultaten op leerling-, klas-, school- en systeemniveau

Het steunpunt staat in voor de verwerking van de toetsresultaten en maakt hierbij gebruik van IRT-analysetechnieken of gelijkwaardige alternatieven. Dit geeft een hogere wetenschappelijke kwaliteit van de toetsresultaten en laat toe de objectiviteit van de toetsvragen na te gaan: gedragen de toetsvragen zich gelijk voor verschillende groepen (bv. jongens vs. meisjes)? IRT-analyses moeten ook toelaten de onderzoeksvragen (zie boven) te beantwoorden.

IRT biedt mogelijkheden om leerlingen met een verschillend vaardigheidsniveau verschillende toetsen te laten afnemen (bijvoorbeeld via adaptief toetsen), maar toch vergelijkbare, gestandaardiseerde en genormeerde resultaten te bekomen. IRT biedt ten slotte de beste mogelijkheden tot leerwinstmeting.

De onderwijsverstrekkers kunnen extra items of aparte toetsen toevoegen, maar de verwerking en analyse van deze toetsresultaten behoort niet tot de opdracht van het steunpunt.

¹ De attitudes uit de eindtermen worden gemeten via achtergrondvragenlijsten eerder dan in de toetsen

Rapportage van de resultaten op leerling-, klas-, school- en systeemniveau en feedback aan scholen, leraren en leerlingen

Om tegemoet te komen aan de verschillende gebruikswijzen van de toetsresultaten is er nood aan een rapportage op individueel niveau, klasniveau, schoolniveau en systeemniveau. De feedback betreft de mate waarin de leerlingen de eindtermen bereiken, de vaardigheidsniveaus van de leerlingen en bij de vervolgmetingen ook de mate van leerwinst.

Het steunpunt geeft feedback aan de deelnemende scholen zowel op individueel niveau, klasniveau als op schoolniveau. Hierbij is het belangrijk dat de feedback zo geformuleerd wordt dat deze gebruikt kan worden voor de beoogde doelstellingen. We vragen aan het steunpunt om een concreet voorstel uit te werken van schoolfeedback naar inhoud, correcties, timing, format, ... dat tegemoetkomt aan de verschillende beoogde gebruikswijzen en doelstellingen van de toetsen. Het steunpunt heeft hierbij aandacht voor de voorwaarden om te komen tot een effectief gebruik van de schoolfeedback. De eerste toetsafnames zijn voorzien in 2023. Vanaf 2023 geeft het steunpunt jaarlijks feedback over de toetsresultaten en dit zowel op individueel niveau, klasniveau als op schoolniveau. In het schooljaar 2022-2023 staat het steunpunt in een overgangsfase in voor de schoolfeedback voor de paralleltoetsen basisonderwijs.

De ontwikkeling van een digitale feedbackmodule zit net als de ontwikkeling van het toetsplatform niet vervat in de opdracht. Het steunpunt dient wel in overleg te gaan met de ontwikkelaars van de feedbackmodule zodat deze voldoet aan de nodige vereisten en staat ook mee in voor de kwaliteitscontrole.

Wat betreft de publieke bekendmaking wordt ervoor gekozen om de resultaten (gecontroleerd) op schoolniveau ter beschikking te stellen aan derden via een jaarlijks rapport of via dashboards. Zo creëren we maximale transparantie naar iedereen. Ouders kunnen de informatie dan ook gebruiken in functie van schoolkeuze. We vragen aan het steunpunt om een voorstel uit te werken dat in samenwerking met de overheid gerealiseerd kan worden en dat ongewenste effecten zoals ranking van scholen maximaal vermijdt en waarbij de betrokken onderwijsinstellingen de mogelijkheid krijgen om de informatie over hun instelling te contextualiseren. Het steunpunt houdt hierbij rekening met de resultaten van de haalbaarheidsstudie waarin een juridische analyse gemaakt wordt naar de mogelijkheden om het maken van rankings van scholen tegen te gaan.

Het steunpunt publiceert per toets ook een rapport met de analyses op systeemniveau waarin het een antwoord biedt op de gestelde onderzoeksvragen en zo de beleidsvoorbereiding kan informeren. Naast dit rapport met de analyses op systeemniveau, stelt het steunpunt ook de resultaten op de toetsen, gepseudonimiseerd op individueel niveau, ter beschikking aan de overheid, de onderwijsinspectie, onderwijsverstrekkers en onderzoekers.

De onderwijsverstrekkers kunnen extra items of aparte toetsen toevoegen, maar de rapportage van deze toetsresultaten behoort niet tot de opdracht van het steunpunt.

Ontwikkeling van specifieke expertise

Het steunpunt ontwikkelt voortdurend haar expertise met betrekking tot toetsontwikkeling, verwerking, analyse en feedback. Daarbij wordt er gestreefd naar het ontwikkelen van de meest geschikte toetsvorm om competenties (kennis, vaardigheden en attitudes) op een geïntegreerde manier grootschalig te meten. Computergestuurde toetsen laten bovendien toe om innovatieve itemformaten te gebruiken die in een papieren versie niet mogelijk zijn. Zo wordt de toetsontwikkeling geoptimaliseerd en kan de expertise hierrond opgebouwd worden. Ook op het vlak van het geven feedback aan scholen, leraren en leerlingen staan er belangrijke innovaties op de agenda en dus is expertiseontwikkeling op dit vlak ook cruciaal.

In de meerjarenplanning en jaarplannen worden de 5 opdrachten van het steunpunt verder geoperationaliseerd. De invoering van gestandaardiseerde, genormeerde en gevalideerde toetsen is echter

een complex proces. Indien uit de haalbaarheidsstudie of bij andere ontwikkelingen zou blijken dat er bijkomende opdrachten voor het steunpunt zijn, dan kunnen deze gedurende de looptijd aan de opdrachtnemer worden opgedragen na gezamenlijk akkoord over de precieze opdrachtomschrijving en de bijhorende middelen voor realisatie. Deze opdrachten worden opgenomen in een addendum bij deze beheersovereenkomst.

Overzicht van de toetsen

De start van het steunpunt ontwikkeling van gestandaardiseerde, genormeerde en gevalideerde net- en koepeloverschrijdende toetsen in Vlaanderen is voorzien op 1 januari 2021 en loopt tot 31 december 2025.

In onderstaande tabel geven we een overzicht van de toetsen waarvoor binnen de looptijd van het steunpunt een ontwikkeling, kalibratie, afname en/of verwerking, analyse, rapportage en feedback voorzien is.

	Toets-ontwikkeling	Kalibratie-onderzoek	Ondersteuning digitale afname	Verwerking, analyse en rapportage en feedback
Basisonderwijs				
Toetsen Nederlands basisgeletterdheid einde 4 ^{de} leerjaar LO (*)	x	x	x	x
Toetsen wiskunde basisgeletterdheid einde 4 de leerjaar LO (*)	x	x	x	x
Toetsen Nederlands einde 6 ^{de} leerjaar LO	x	x		
Toetsen wiskunde einde 6 ^{de} leerjaar LO	x	x		
Secundair onderwijs				
Toetsen Nederlands einde 1 ^{ste} graad SO		x	x	x
Toetsen wiskunde einde 1 ^{ste} graad SO	x	x	x	x
Toetsen Nederlands einde 3 ^{de} graad SO	x	x		
Toetsen wiskunde einde 3 ^{de} graad SO	x	x		

Tabel 2 Overzicht van de verschillende toetsen en de bijhorende opdrachten voor het steunpunt

(*) afhankelijk van de evaluatie van de basisgeletterdheid op het einde van de eerste graad secundair onderwijs.

Dit schema is indicatief en kan nog bijgestuurd worden op basis van de resultaten van de eerder vermelde haalbaarheidsstudie of andere ontwikkelingen en wordt verder geoperationaliseerd in de jaarplannen.

Interactie van het steunpunt met het beleidsdomein van Onderwijs en Vorming en met belanghebbenden

Interactie tussen het steunpunt en het beleidsdomein van Onderwijs en Vorming

Voor de concretisering, de opvolging en eventueel de bijsturing van de werkzaamheden, de afstemming met de beleidsprioriteiten en de kwaliteitsbewaking zal een stuurgroep instaan (zie ook eerder).

De officiële communicatie tussen het steunpunt en het beleidsdomein Onderwijs en Vorming verloopt via de stuurgroep. Het departement Onderwijs en Vorming staat in voor het secretariaat van de stuurgroep. De opdrachtnemer moet in staat zijn vlot in te spelen op de aansturingen vanuit de stuurgroep.

Het is van uitermate belang dat er door het steunpunt één duidelijk aanspreekpunt bepaald wordt dat het steunpunt vertegenwoordigt naar de opdrachtgever toe. Het steunpunt duidt daarom een promotor-coördinator aan. De aanstelling van deze promotor-coördinator wordt in de beheersovereenkomst bevestigd.

Deze promotor-coördinator heeft de competenties en de bevoegdheden om het steunpunt daadwerkelijk te sturen. De promotor-coördinator is aanspreekbaar, voldoende gemandateerd en verantwoordelijk tegenover de opdrachtgever. De persoon die de functie van promotor-coördinator opneemt, engageert zich ervoor dit te doen voor de volledige erkenningstermijn van het steunpunt. Indien nodig moeten de instellingen de contouren in verband met het mandaat van de promotor-coördinator juridisch vastleggen.

Het steunpunt dient te streven naar een goede en complementaire samenwerking met het beleidsdomein Onderwijs en Vorming.

De ontwikkelde toetsen worden eigendom van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming.

De minister is ertoe gerechtigd om te beslissen dat bepaalde onderzoeksresultaten niet in naam van het steunpunt, of slechts na het verstrijken van een bepaalde termijn, kunnen worden bekendgemaakt. De minister kan de stuurgroep gelasten met de beslissing over de goedkeuring van een publicatie. De minister bijgestaan door de stuurgroep kunnen in samenspraak met het steunpunt de goedkeuringsprocedure praktisch uitwerken en in het huishoudelijk reglement van de stuurgroep opnemen.

Interactie tussen het steunpunt en belanghebbenden

Het is uitermate van belang dat er door het steunpunt in zijn relaties met andere actoren één duidelijk aanspreekpunt bepaald wordt dat het steunpunt vertegenwoordigt naar derden toe.

Van het steunpunt wordt verwacht dat het zich integreert in een netwerk van actoren met als doel de opdracht flexibel te kunnen uitvoeren. Belangrijk hierbij is dat er voldoende gecommuniceerd wordt met en naar de beoogde doelgroep(en) toe. Daarnaast kunnen echter ook actoren zoals koepelorganisaties en het GO! lokale bestuurlijke niveaus, lerarenopleidingen enz. deel uitmaken van dit netwerk.

Het steunpunt verbreedt ook het publiek begrip van de wetenschap door middel van bekendmaking van de onderzoeksresultaten en de onderzoeksactiviteiten, onder meer via de website van het steunpunt. Zo draagt het steunpunt bij aan het publieke debat over het beleid.

Samenstelling en organisatie van het steunpunt

Het Besluit van de Vlaamse regering van 6 juli 1999 houdende de regeling van de procedure en de voorwaarden van erkenning en subsidiëring van de universitaire steunpunten bepaalt dat de aanvraag tot steunpunt moet ingediend worden door minstens één universiteit.

Aan het hoofd van het steunpunt staat een promotor-coördinator, werkzaam in een Vlaamse universiteit. De promotor-coördinator treedt op als contactpersoon. Enkel leden van het zelfstandig academisch personeel van de Vlaamse universiteiten kunnen als promotor-coördinator optreden.

Het steunpunt regelt zelf de organisatie, de vorm en de inbedding van het steunpunt in de betrokken instelling(en). Het steunpunt is een entiteit buiten de Vlaamse overheid met functionele autonomie, met een eigen (financiële) verantwoordelijkheid maar zonder een eigen rechtspersoonlijkheid.

Gelet op de nodige inhoudelijke en methodologische expertise en de grootte van het takenpakket dat moet worden uitgevoerd, kan een dergelijk steunpunt maar slagen indien er voldoende en complementaire expertise van meerdere Vlaamse instellingen hoger onderwijs gebundeld wordt. Doelstelling is dan ook om te komen tot een steunpunt dat bestaat uit een consortium van onderzoekers uit verschillende Vlaamse instellingen voor hoger onderwijs (universiteiten en hogescholen).

Indien er meerdere instellingen zijn, sluiten zij omtrent de organisatie van het steunpunt een samenwerkingsovereenkomst af. De samenwerkingsovereenkomst regelt inzonderheid de financiële verantwoordelijkheden en de vertegenwoordigingsbevoegdheden aangaande de organisatie en de werking van het steunpunt. Indien er meerdere instellingen voor hoger onderwijs aan het steunpunt deelnemen, duiden zij onderling een coördinerende instelling aan met een promotor-coördinator. De aanduiding van deze promotor-coördinator wordt in de samenwerkingsovereenkomst opgenomen.

De taken van de promotor-coördinator uit de coördinerende instelling omvatten onder meer: het ondertekenen van de beheersovereenkomst, het ontvangen van de volledige financiering van het steunpunt en het op basis van de afspraken in de samenwerkingsovereenkomst verdelen van de middelen aan de deelnemende instellingen.

De samenwerkingsovereenkomst of het ontwerp ervan dient samen met het aanvraagformulier ingediend te worden.

In de samenwerkingsovereenkomst wordt aangegeven welke specialisten voor welke domeinen zullen instaan, en welke ervaring ze binnen dat gebied kunnen voorleggen. Ook wordt aangegeven op welke manier het steunpunt de interne samenwerking zal organiseren.

Er moet een duidelijke taakverdeling zijn en een beschrijving van de beoogde wijze van samenwerking. Meer bepaald moet worden aangegeven wie de verantwoordelijke(n) van het te erkennen steunpunt is/zijn, met opgave van relevante beroepservaring.

Indien het steunpunt een consortium vormt, wordt aangegeven welke personen aan welke instelling verbonden zijn.

Om te garanderen dat de beschikbare expertise maximaal aanwezig is, maar ook complementair is, bijvoorbeeld door een brede waaier aan wetenschapsdisciplines te betrekken, worden de samenstelling van het consortium van onderzoekers en het organisatie- en personeelsplan als beoordelingscriteria gehanteerd.

Onderaanneming

Het steunpunt kan zich voor het uitvoeren van specifieke ondersteunende of uitvoerende opdrachten laten bijstaan door een derde. Het steunpunt kan evenwel geen volledige onderzoeks- en ontwikkelingsopdracht uitbesteden. De uitbestede opdracht kan slechts een onderdeel vormen van het onderzoek en ontwikkeling van het steunpunt. Het onderzoeksopzet, de analyse en het trekken van de conclusies dienen te gebeuren

door een aan het steunpunt deelnemende instelling. Voor het uitbesteden van de opdracht is het steunpunt onderhevig aan de overheidsopdrachtenregelgeving.

Beheer van het steunpunt

Alhoewel het steunpunt in een universiteit geïntegreerd is, dient het beschouwd te worden als een aparte entiteit.

Van het steunpunt wordt verwacht dat het eigen bedrijfsplan opmaakt waarin wordt aangegeven hoe het steunpunt georganiseerd zal worden op onder meer de volgende domeinen:

- Algemeen management:

Dit heeft onder meer betrekking op: algemene organisatieprincipes, eindverantwoordelijkheid, coördinatie tussen de verschillende instellingen en eventuele partners, gehanteerde managementinstrumenten, opvolgings- en rapporteringsmechanismen, ... Hierbij dient bijzondere aandacht besteed te worden aan de rol van de promotor-coördinator.

- HRM:

Dit heeft onder meer betrekking op: de aansturing van personeel, personeelsplanning (garanties omtrent inzet van personeel, eventuele vervangingen, flexibiliteit), statuut van het ingezet personeel, ...

- Financieel beheer:

Verplichtingen:

- Het steunpunt wordt verplicht een afzonderlijke boekhouding te voeren. In het geval van een consortium dienen voor de verschillende deelnemende entiteiten afzonderlijke boekhoudingen te worden gevoerd.
- Het steunpunt kan een reserve opbouwen in overeenstemming met het BVR van 6 juli 1999 (artikel 9). De reserve moet worden aangewend voor de goede werking en activiteiten van het steunpunt.

Dit heeft onder meer betrekking op: financieel plan, financiële bijdrage van de diverse partners, wijze waarop aparte boekhouding gevoerd wordt, financiële opvolging, ...

- Logistiek beheer

Dit heeft onder meer betrekking op: manier waarop herkenbaarheid gerealiseerd zal worden, verdeling van de middelen over de diverse instellingen, gebruik van gemeenschappelijke middelen, ...

Vooropgestelde betoelaging voor het steunpunt

De Vlaamse regering zal voor de financiering van het steunpunt vanaf 2021 tot en met 2025 een bedrag van maximaal 13.491k euro ter beschikking stellen (te verhogen met indexering) dat als volgt verdeeld is over de verschillende jaren. In 2021 wordt er voorzien in een budget van maximaal 1610k euro (te verhogen met indexering). In 2022 wordt er voorzien in een budget van maximaal 2013k euro. In 2023 is er een budget beschikbaar van maximaal 3393k euro (te verhogen met indexering). In 2024 is er een budget van maximaal 3209k euro en in 2025 een budget van maximaal 3266k euro (te verhogen met indexering).

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	TOTAAL
VAK	1610	2013	3393	3209	3266		13.491
VEK	1288	1932	3117	3246	3255	653	13.491

Tabel 3 Vastleggingskrediet en vereffeningskrediet voor het steunpunt Ontwikkeling van gestandaardiseerde, genormeerde en gevalideerde net- en koepeloverschrijdende toetsen in Vlaanderen voor de periode 2020-2025 (in k euro)

De toegekende subsidies worden per subsidieperiode uitgekeerd in twee schijven: een eerste schijf van 80% bij het begin van het werkjaar en een tweede saldoshijf van 20% na ontvangst en goedkeuring van het jaarverslag en het financieel verslag.

Inbreng van eigen logistieke middelen

De indieners dienen aan te geven welke middelen in de ruime zin zij zullen inzetten voor de ondersteuning van de werking van het steunpunt alsmede de duur van deze inzet.

De indieners moeten het steunpunt huisvesten in een omgeving die geschikt is voor deze activiteiten en die toelaat een duidelijke herkenbaarheid voor de gebruiker te hebben. Zij moeten tevens aangeven hoe zij dit zullen verwezenlijken.

Verdere voorstellen omtrent de inbreng van eigen logistieke middelen kunnen betrekking hebben op: hard- en software, communicatienetwerken, enz.

Het samenwerkingsverband dat erkend wordt als steunpunt, mag een voorafname van maximaal 10% op haar toegekende betoelaging als "overhead" aanrekenen. Het bedrag overeenkomend met deze voorafname wordt expliciet in de beheersovereenkomst vermeld onder de rubriek "gecentraliseerde beheerskosten en algemene exploitatiekosten". Het wordt door de hoger onderwijs instellingen voorafgenomen als vergoeding voor de ter beschikkingstelling van haar algemene infrastructuur en diensten en voor de kosten die voortvloeien uit de uitvoering van de overeenkomsten maar niet eenduidig door de hoger onderwijs instellingen bepaald of gemeten kunnen worden. De kosten voor huisvesting zijn inbegrepen in deze "overhead".

Bepalingen inzake intellectuele eigendom, vertrouwelijkheid en bekendmaking

Eigenaarschap van het instrumentarium: de toetsen

De ontwikkelde toetsen en gekalibreerde toetsvragen die voortvloeien uit de activiteiten van het steunpunt worden eigendom van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming.

Toetsresultaten

Op de verwerking van de individuele toetsresultaten is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016) van toepassing. Het steunpunt verzamelt en analyseert de toetsresultaten in opdracht van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming. Het beleidsdomein Onderwijs en Vorming ontvangt een kopie van de gepseudonimiseerde toetsresultaten op individueel niveau en op schoolniveau, na de feedback aan de deelnemende scholen, leerlingen en leerkrachten. De afspraken hierover worden opgenomen in de beheersovereenkomst.

Overige onderzoeksresultaten

De resultaten van het wetenschappelijk onderzoek dat voortvloeit uit de activiteiten van het steunpunt zijn eigendom van de universiteit en van de promotoren. Het betreft bijvoorbeeld onderzoek naar methoden om die gegevens zo objectief, betrouwbaar en valide mogelijk te verzamelen.

Financiële valorisatie

Indien de resultaten (incl. databanken) kunnen leiden tot een financiële valorisatie met inbegrip van het nemen van octrooien, licenties of het vestigen van andere intellectuele rechten, dan moet een billijke verdeling van de inkomsten hiervan tussen het beleidsdomein Onderwijs en Vorming, de universiteit(en) en de promotor(en) in de beheersovereenkomst worden bedongen.

Overdracht van eigendom door de initiator

Wanneer de initiator de eigendom van de onderzoeksresultaten (incl. databanken) waarvan hij eigenaar is, overdraagt of anderszins aan derden ter beschikking stelt, treft hij de maatregelen en sluit hij de overeenkomsten af waardoor de verplichtingen welke hem door het beleidsdomein Onderwijs en Vorming worden opgelegd, door deze derden worden geëerbiedigd en, zo nodig, uitgevoerd. De initiator deelt in elk geval, en zonder dat zulks enig rechtsgevolg jegens hen zou sorteren, aan de Gemeenschap van tevoren de voorwaarden mede waaronder hij zijn rechten overdraagt of anderszins ter beschikking stelt. In geen geval ontslaat enige overeenkomst met derden de initiator van de eerbiediging van zijn eigen verplichtingen ten aanzien van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming.

Gebruiksrecht van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming

De initiator verleent hierbij onherroepelijk aan de Vlaamse Gemeenschap een kosteloos, en niet-exclusief gebruiksrecht op de overige onderzoeksresultaten, onder al zijn vormen, en ongeacht de juridische modaliteit van bescherming van de bedoelde onderzoeksresultaten. Dit recht overleeft de beëindiging van de erkenning van het steunpunt. Tevens draagt de initiator er constant zorg voor dat alle materiële voorwaarden en omstandigheden vervuld zijn die nodig zijn om de effectieve uitoefening van dit gebruiksrecht te waarborgen. Deze materiële verplichting overleeft de looptijd van de erkenning van het steunpunt in de mate waarin de initiator, bij de beëindiging, niet alle schikkingen heeft getroffen die de autonome uitoefening van dit recht door de Gemeenschap mogelijk maken.

Bescherming van het instrumentarium van de toetsen voor bekendmaking

Toetsen en afzonderlijke (gekalibreerde) items mogen niet gepubliceerd worden tenzij het beleidsdomein Onderwijs en Vorming, die eigenaar is van de toetsen, daartoe beslist. Openbaarmaking van toetsen of afzonderlijke items door het beleidsdomein Onderwijs en Vorming mag in geen geval de verderzetting van de activiteiten gefinancierd door middel van deze subsidie in het gedrang brengen.

De initiator mag de overige onderzoeksresultaten slechts bekendmaken of bekendmaking mogelijk maken, ongeacht in welke vorm, voor zover de uitvoering van de gemaakte afspraken hierdoor niet in gevaar wordt gebracht. Het beleidsdomein Onderwijs en Vorming wordt vooraf en te gelegener tijd van de voorgenomen bekendmaking en de datum ervan, in kennis gesteld. Hij krijgt een kopie van de informatiedrager met de betrokken gegevens indien hij binnen 30 dagen na de ontvangst van dit bericht hierom verzoekt. Mits naar behoren gemotiveerde bezwaren, kan hij zich tegen de bekendmaking verzetten binnen een nieuwe termijn van 30 dagen na de datum van ontvangst van de gegevens, wanneer de uitvoering van de gemaakte afspraken haar inziens hierdoor in gevaar komt.

Structuur van de aanvraag en wijze van indienen

Overzicht van documenten op te nemen bij de aanvraag

De aanvraag bestaat uit zes delen, die gebundeld moeten worden ingediend om beoordeeld te kunnen worden. Deze zes onderdelen vormen samen de kandidaatstelling.

1. Standaard aanvraagformulier.

Dit aanvraagformulier wordt ingevuld door de universiteit die de aanvraag indient. Het wordt opgesteld overeenkomstig het model dat bij deze oproep is gevoegd, als bijlage 1. Deze aanvraag tot erkenning moet worden ondertekend door een lid van het zelfstandig academisch personeel van een universiteit. Het aanvraagformulier moet eveneens ondertekend worden door de rector van de indienende universiteit.

Dit aanvraagformulier geeft duidelijk aan wie de verantwoordelijke(n) voor het te erkennen steunpunt is/zijn.

2. Indien het voorstel uitgaat van verschillende partners: Beschrijving van het samenwerkingsverband en van samenwerking met partners.

De aanvraag omvat:

- een verantwoording van de keuze voor het samenwerkingsverband;
- een duidelijke taakverdeling tussen de verschillende entiteiten alsook de wijze waarop de samenwerking plaatsvindt (dit kan door middel van de samenwerkingsovereenkomst) - een aanduiding van de verdeling van de middelen over de samenwerkende entiteiten.

Ingeval van een structurele samenwerking met een partner of partners moet volgende informatie duidelijk aangegeven worden:

- een aanduiding van de taken waarvoor de partner zal worden ingezet en een raming van de financiële of andere inzet die elkeen daartoe levert.

De samenwerkingsovereenkomst tussen de verschillende partners of het ontwerp ervan dient samen met het aanvraagformulier ingediend te worden.

3. Meerjarenprogramma

Het meerjarenplan geeft een omschrijving van de programmatie en taken over de volledige duur van de erkenning (1 januari 2021 t.e.m. 31 december 2025) en gaat hierbij uit van een betoelaging zoals aangegeven in de oproep.

In het meerjarenprogramma wordt duidelijk aangegeven:

- welke de doelstellingen en beoogde resultaten van het steunpunt zijn, en hoe deze doelstellingen inspelen op de behoeften van de Vlaamse overheid;
- de wijze waarop het programma zal worden geëvalueerd en bijgestuurd in functie van nieuwe behoeften en ontwikkelingen;
- welke taken en onderzoeken het steunpunt zal uitvoeren. Hierbij wordt telkens aangegeven welke wetenschappelijke methode wordt gehanteerd. Dit omvat zowel taken/opdrachten en onderwerpen die in de oproep zijn opgenomen als taken/opdrachten en onderwerpen die door de aanvrager worden uitgewerkt;

- de wijze waarop het steunpunt het overleg met en de participatie van de Vlaamse Overheid en andere betrokken actoren zal realiseren;
- beschrijving van het systeem van kwaliteitsborging (algemene maatregelen om wetenschappelijke kwaliteit te garanderen);
- een raming van de inzet van personeel over de verschillende taken en onderzoekslijnen/onderzoeken heen (met aanduiding van mandagen of FTE/jaar);
- een begroting, voor elk jaar, van de besteding van de toegewezen middelen in een voldoende mate van detail.

De begroting dient minstens volgende opdelingen in te houden:

1. Een opdeling in kostencategorieën. Volgende categorieën worden minimaal gehanteerd:

- overhead (= max 10% op personeel en werking, niet op onderaanneming),
- werkingskosten (opgedeeld in kosten ten behoeve van de coördinatie en algemene werking van het steunpunt (indirecte werkingskosten) en kosten die een direct verband houden met het onderzoek) – mogelijke onderdelen binnen deze tweedeling zijn onder meer documentatiekosten, kosten m.b.t. gebruik hard- en software en aankoop data, algemene werkingskosten, kosten voor valorisatie van de onderzoeksresultaten, kosten m.b.t. eigen publicaties, reiskosten),
- personeelskosten (opgedeeld in kosten ten behoeve van de coördinatie van het steunpunt (indirect) en kosten die een direct verband houden met het onderzoek).
- kosten voor onderaanneming (hierop wordt geen overhead verrekend)

Hiervoor kan volgende template worden gebruikt:

	2021	2022	2023	2024	2025
Betoelaging	X	X	X	X	X
Overhead "gecentraliseerde beheerskosten en algemene exploitatiekosten"	X * 10%	X * 10%	X*10%	X*10%	X*10%
Werkingskosten totaal					
Documentatiekosten					
kosten mbt soft- en hardware					
algemene werkingskosten					
...					
Kosten van uitbesteding (totaal)					
uitbesteding taken aan partner X					
uitbesteding taken aan partner X					
Kosten Personeel (totaal)					
detail Personeelskosten					

X= Betoelaging zoals voorzien in oproep

2. Opdeling naar belangrijkste taken en opdrachten

3. Ingeval van consortium opdeling naar de verschillende deelnemende hogeronderwijsinstellingen binnen het consortium

Deze opdelingen kunnen, maar moeten niet gecombineerd worden.

Het meerjarenprogramma geeft een outline van de programmatie en taken over de volledige duur van de erkenning (2021-2025) en gaat hierbij uit van een betoelaging zoals aangegeven in de oproep. Dit meerjarenplan bevat bij voorkeur niet meer dan 80 bladzijden (richtaantal).

4. Overzicht van ervaring, expertise en wetenschappelijke inbreng.

Dit omvat:

- CV's van de promotoren, betrokken zap-personeel, onderwijzend personeel en projectleiders.

Het CV vermeldt duidelijk: de contactgegevens van de persoon in kwestie, de huidige functie en opleidingen, competenties, (werk) ervaring en publicaties in de laatste vijf jaar die relevant zijn voor het voorgesteld onderzoek;

- referenties van de indiener (eerdere onderzoek en projecten, relevante wetenschappelijke publicaties; relevant eerder uitgevoerd beleidsrelevant onderzoek);
- wetenschappelijke inbreng: wetenschappelijk relevante inbreng die de aanvrager kan inbrengen

5. Organisatieplan

Het organisatieplan voor het steunpunt geeft aan wat de visie van de indieners is op de organisatie en werking van het steunpunt, met daarbij bijzondere aandacht voor aspecten als financieel beheer (aparte boekhouding), HRM, logistiek beheer, ... (maximaal 5 blz.).

6. Overzicht van logistieke en materiële inbreng.

Een voorstel dat de logistieke en materiële inbreng, waaronder de huisvesting van het steunpunt, beschrijft. Hierbij wordt onder meer aandacht besteed aan:

- voorstel inzake huisvesting van het steunpunt;
- mate waarin het steunpunt een beroep kan doen op algemene diensten en eenheden van de betrokken instellingen;
- mate waarin leden van het academisch, onderwijzend en administratief en technisch personeel die niet op de loonlijst van het steunpunt staan, tijd zullen besteden aan het steunpunt;
- de eigen logistieke en materiële inbreng van de deelnemende entiteiten.

Deze zes stukken vormen samen het voorstel van de indiener. Elk van deze zes documenten moet een afzonderlijk en duidelijk onderscheiden onderdeel vormen van het globale voorstel, met telkens een duidelijke vermelding van de titel van het document (bijv. meerjarenprogramma, organisatieplan,) en van de identificatiegegevens van de indiener.

Taalgebruik in de kandidaatstelling

Alle onderdelen dienen in het Nederlands te worden opgesteld.

Aantal exemplaren en vorm

De indieners dienen een elektronische versie in op het onderstaande mailadres.

Uiterste indieningsdatum

De uiterste indieningsdatum is 14 september 2020, 16 uur.

Wijze van verzending/ indiening

De aanvragen tot erkenning en betoelaging moeten uiterlijk op **14 september 2020, 16 uur** toekomen op het onderstaand mailadres:

Ministerie Vlaamse Gemeenschap
Afdeling strategische beleidsondersteuning
Koning Albert II-laan 15
1210 Brussel
sbo.secretariaat@ond.vlaanderen.be